

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
Martinou Rýznarovou ve věci

žalobce: **P. H.**
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 10. 2025, č. j. X, ve věci příspěvku na péči

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 10. 2025, č. j. X, se **ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Spor byl o to, jestli žalobce zvládal základní životní potřeby tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby.
2. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky ve Olomouci (dále jen „úřad práce“) z 1. 4. 2025, č. j. X, kterým úřad práce rozhodl žalobci poskytovat příspěvek na péči ve výši 12 800 Kč měsíčně od listopadu 2023 a ve výši 14 800 Kč měsíčně od července 2024.
3. **Žalobce v žalobě** namítal nepřezkoumatelnost a nezákonnost napadeného rozhodnutí. Žalovaný se nevypořádal s odvolacími námitkami žalobce. Žalobce nezvládá také základní životní potřeby (dále jen „ZŽP“) tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby. Bližší argumentaci žalobce soud uvádí u posouzení těchto ZŽP.

4. Žalovaný vyložil pojem „přirozené sociální prostředí“ v rozporu se zákonem, protože zdůraznil, že nejde o prostředí nové nebo neznámé. Podle žalobce přirozené sociální prostředí zahrnuje i místa, kam se chodí k lékaři nebo na úřady. I tam se realizují běžné sociální aktivity. Pokud tam žalobce nezvládne očistu po výkonu fyziologické potřeby, je fakticky vyloučen ze společnosti.
5. Žalobce prokázal, že má v rukou neuropatii a těžké postižení zraku na úrovni slepoty, což žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, ale nepromítnul do posouzení sporných ZŽP. Právní závěry jsou v rozporu se skutkovými závěry. Žalovaný nezjistil skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, nevycházel z podkladové dokumentace a učinil překvapivý závěr. Žalovaný porušil povinnost respektovat sociální šetření, hodnotit schopnost zvládat ZŽP s ohledem na funkční dopady onemocnění, nehodnotil zvládání jednotlivých aktivit u sporných ZŽP a nevyhodnotil všechny důkazy. Žalovaný porušil právo žalobce na přiměřené hmotné zabezpečení. Rozhodnutí nezohlednilo okolnosti případu podle § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
6. Žalobce namítl podjatost Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“ nebo „posudková komise“), pokud ji soud požádá o zpracování posudku, neboť je organizačně a funkčně závislá na žalovaném, má systémovou motivaci šetřit prostředky státu a nemůže být objektivním znalcem.
7. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** odkázal na napadené rozhodnutí a setrval na svých závěrech. Žalovaný se nepřipojil k návrhu na dokazování znaleckým posudkem, neboť tento důkaz je nadbytečný.
8. **Žalobce v replice** namítl, že žalovaný nezákonně vyložil neurčité právní pojmy „přirozené sociální prostředí“ a „přijatelný standard“. Přirozeným prostředím nevidomého člověka není sterilní laboratorní prostředí, ale reálný život. Absence zrakové kontroly objektivně znemožňuje bezpečné a samostatné zvládání sporných ZŽP. Žalovaný opomenul při zvládnutí ZŽP posoudit kontrolu správnosti úkonu a to, jestli žalobce nezvládá alespoň jednu aktivitu ZŽP. Žalovaný rozhodl v rozporu s čl. 10 Ústavy a Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením, jmenovitě s respektováním důstojnosti a nezávislosti podle jejího čl. 3 písm. a) a f), s právem na nezávislý způsob života, na zapojení do společnosti dle čl. 19 a na přiměřenou životní úroveň a sociální ochranu dle čl. 28. Žalovaný setrvává na formalistickém a zužujícím výkladu práva, který neodpovídá reálným dopadům praktické nevidomosti na každodenní život.
9. **Soud přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění účinném ke dni vydání rozsudku (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
10. **Úřad práce v rozhodnutí z 1. 4. 2025** zdůraznil, že u žalobce nejde o slepotu obou očí a na WC dojít zvládne. Očistu po výkonu fyziologické potřeby lze řešit omytím ve sprše. Manipulace s oblečením se hodnotí u jiné ZŽP.
11. **Žalovaný v rozhodnutí o odvolání** uzavřel, že posudek posudkové komise shledal jako úplný a přesvědčivý. Argumentaci ke sporným ZŽP soud uvádí níže.
12. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

13. Spor byl o to, jestli správní orgány zjistily skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu, a ve smyslu s § 50 a násl. správního řádu.
14. U ZŽP **výkon fyziologické potřeby** podle přílohy č. 1 k vyhlášce se za schopnost zvládat tuto ZŽP považuje stav, kdy osoba je schopna 1. včas používat WC, 2. zaujmout vhodnou polohu, 3. vyprázdnit se, 4. provést očistu, 5. používat hygienické pomůcky.
15. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že u žalobce nebyly prokázány inkontinence moče nebo stolice, ošetrování stomií, anatomické funkční ztráty úchopových schopností obou rukou a nohou ani těžké duševní onemocnění spojené se sociální dezintegrací. Podle sociálního šetření žalobce pozná potřebu, WC v domácím prostředí vyhledá, obslouží se na něm, provádí očistu, ale není schopen poznat, jestli ji provedl správně. Žalobce nepoužívá inkontinenční pomůcky a v důsledku častých průjmů a úniku stolice je třeba pomoc s výměnou oděvů. Podle posudku posudkové komise je žalobce schopen zvládat všechny aktivity ZŽP výkon fyziologické potřeby. Žalobce má funkční ruce a může se očistit toaletním papírem nebo vlhčenými ubrousky. Není důvod, aby se stále po stolici sprchoval, i když by i toto zvládl. Inkontinence stolice nebyla ve zdravotnické dokumentaci popsána. Schopnost osoby zvládat ZŽP se hodnotí v přirozeném sociálním prostředí, a ne v prostředí novém či neznámém. Přirozeným sociálním prostředím se rozumí rodina a sociální vazby k osobám blízkým, domácnost posuzované osoby a sociální vazby k dalším osobám, se kterými sdílí domácnost a místa, kde osoby pracují, vzdělávají se a realizují běžné sociální aktivity. Bere se v potaz nutnost uzpůsobit domácnost a využívat facilitační a zdravotnické pomůcky, například toaletní křeslo, bidet nebo ruční bidetová sprcha. Posudková komise nezjistila důvod, pro který by žalobce samostatně nezvládal jednotlivé aktivity sporných ZŽP.
16. Žalobce v žalobě namítal, že jádrem sporu je provedení očisty po výkonu fyziologické potřeby přijatelným způsobem. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že žalobce není schopen poznat, jestli provedl očistu správně a pozná to až z oděvu, jak vyplývá ze sociálního šetření. Žalovaný však na druhé straně konstatuje, že žalobce je schopen se očistit toaletním papírem, jak je to obvyklé. Toto tvrzení žalovaného nemá oporu ve spisové dokumentaci nebo šetření. V záznamu ze sociálního šetření je uveden opak. Žalobce již v odvolání namítal, že není schopen zrakem poznat dostatečnou očistu. Nejnovější posudek je nepřezkoumatelný pro obsahovou chudost. V České republice se běžně na veřejných záchodcích, na úradech, v restauracích ani v dopravních prostředcích (vlak, dálkový autobus) nenalézají sprchová hadice u toalety, sprcha ani bidet. Žalobce rozporoval argument posudkové komise, že se může po výkonu fyziologické potřeby očistit pomocí spršky, ale žalovaný se s touto námitkou nevypořádal. Osoba ve věku žalobce realizuje běžné sociální aktivity mimo domácnost. Pokud na těchto místech žalobce nezvládne hygienu po toaletě, je fakticky vyloučen ze společnosti. Žalobce prokázal neuropatii rukou a těžké postižení zraku na úrovni slepoty, což žalovaný v napadeném rozhodnutí cituje (že byla prokázána těžká distální polyneuropatie horních a dolních končetin podle elektromyografického vyšetření z roku 2025, bez obrn a že žalobce trpí těžkým postižením zraku a omezením citu a svalové síly končetin). Přesto žalovaný neodůvodnil náležitě zvládání všech aktivit ZŽP výkon fyziologické potřeby, neodpověděl na odvolací námitky, nezjistil skutkový stav bez důvodných pochybností ve smyslu § 3 správního řádu, nevycházel z podkladové dokumentace a učinil překvapivý závěr. Žalovaný nevzal v potaz, že nezvládnutí jediné dílčí

aktivita znamená nezvládnutí ZŽP, viz rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 3 Ads 50/2013-32. Žalovaný pominul výsledky sociálního šetření a posudkové orgány žalobce osobně nevyšetřily v jeho prostředí. Správní orgány nerespektovaly lékařské zprávy, a přitom nemají zákonné oprávnění zpochybňovat tvrzení odborných lékařů (viz nálezný pléna Ústavního soudu z 23. 9. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 11/08).

17. Soud zjistil z rozhodnutí úřadu práce z 1. 4. 2025, že dle úřadu práce u žalobce nejde o úplnou slepotu obou očí (str. 19). V rozhodnutí o odvolání však žalovaný tuto vadu napravil, praktickou slepotu uznal a uvedl na straně 6 na předposledním řádku, že u žalobce byla prokázána „těžká diabetická proliferativní retinopatie obou očí (20 cm prsty).“
18. Soud konstatuje, že mezi účastníky řízení není sporu o tom, že žalobce má v důsledku úplavice cukrové těžkou diabetickou proliferativní diabetickou retinopatii (odchlípení sítnice), tedy těžké postižení zraku, které odpovídá praktické slepotě (žalobce vidí prsty na 20 cm, tj. má zrakovou ostrost pod 1/60, viz posudek posudkové komise o invaliditě a wikiskripta.eu). Tento skutkový závěr odpovídá i záznamu ze sociálního šetření z 8. 11. 2023, podle kterého žalobce používá slepeckou hůl a vidí jen věci v pohybu.
19. Nesporné je také to, že žalobce trpí v důsledku onemocnění diabetes mellitus těžkou distální polyneuropatií horních a dolních končetin, tj. necítí v rukách a nohách tlak, dotek, teplo, chlad, bolest, dochází k úbytku svalů a jejich síly (k vysvětlení pojmů viz wikiskripta.eu). Ostatně, Institut posuzování zdravotního stavu uvádí praktickou slepotu ve svém posudku z 1. 8. 2024, ve kterém citoval, že žalobce se netrefí do dveří a naráží, vyvrtl si kotník a necítí ránu, nebyl schopen se samostatně podepsat a IPZS uznal, že žalobce nezvládá nesporné ZŽP z důvodu zrakového postižení.
20. Žalobce ve správním řízení namítal k posudku posudkové komise, že zrakem nemůže kontrolovat proud a teplotu vody, už se i opařil a promrzl. Kvůli ztrátě vlasů musí používat speciální šampon. Necítí zbytky mýdla nebo šamponu. Necítí teplotu fény a kam fouká. Čištění zubů vyžaduje kvůli cukrovce preciznost s následnou kontrolou čištění a plaku, jinak hrozí ztráta zubů. Kvůli ztrátě citu v nohách několikrát upadl při vstupu do sprchového koutu. Žalobce nemá bez vizuální a pohybové kontroly možnost samostatně zajistit hygienu. Vzniká riziko zdravotních poškození (záněty, dekubity, infekce). Druhá osoba musí žalobci pomáhat se vstupem do sprchy, výběrem a použitím pomůcek a pomáhat s mytím některých tělesných partií. Žalobce si už několikrát sedl špatně na toaletu, měl znečištěnou podlahu i tělo. Je třeba předcházet opruzením a dalším problémům, zejména při průjmech. Žalobce zvládá výkon fyziologické potřeby jen částečně, potřebuje pomoc s očištěním. Žalobce jako diabetik a celiak má časté průjmy, močení a zvracení. Chybí mu dostatečná jemná i hrubá motorika a není schopen se s ohledem na své nemoci rozhodovat při výběru a použití pomůcek.
21. Další spornou ZŽP je tělesná hygiena.
22. Podle přílohy č. 1 k vyhlášce za schopnost zvládat **ZŽP tělesná hygiena** se považuje stav, kdy osoba je schopna 1. použít hygienické zařízení, 2. dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, 3. provádět celkovou hygienu, 4. česat se, provádět ústní hygienu, holit se.
23. Žalovaný v napadeném rozhodnutí citoval z posudku posudkové komise, že žalobce je schopen se mýt u umyvadla včetně zubní hygieny a nepotřebuje k tomu zrakovou kontrolu. Ruce jsou funkční, protože žalobce ovládá mobil, respektive speciální telefon i osobní

počítač. Vyjádření stomatologa, který doporučuje asistenci při vykonávání domácí dentální hygieny, v tomto směru nelze akceptovat. Není důvod, aby žalobce doma sám nevstoupil do sprchového koutu a tam se znalostí věci a prostředí se neumyl nebo neosprchoval, včetně nařízení teploty vody a osušení. Žalobce se může samostatně oholit elektrickým strojkem, ruce má funkční. Je-li nezbytné vysoušet vlasy fénem, lze využít vysoušeč s nastavitelnou teplotou a rychlostí a případně zvolit nižší teplotu. Stříhání nehtů není každodenní činnost a objektivní potřebu každodenní pomoci jiné osoby proto vyvolávat nemůže. Stříhání nehtů není zařazeno mezi aktivity, které jsou zahrnuty do hodnocení schopnosti zvládat ZŽP tělesná hygiena. Z výsledku sociálního šetření vyplývá, že žalobce se ve sprchovém koutu již sám na sedačce umyje a osuší. Ze záznamu ze sociálního šetření tedy nevyplývá, že žalobce potřebuje pomoc druhé osoby s mytím určitých partií těla nebo dohled nad správným výběrem a použitím pomůcek, jak namítá. Za neschopnost zvládat ZŽP tělesná hygiena se nepovažuje preventivní přítomnost druhé osoby z důvodu posílení jistoty a vyloučení případného rizika pádu. Lze uzavřít, že žalobce je schopen zvládat všechny aktivity ZŽP tělesná hygiena při použití vhodných facilitátorů. Místo provádění celkové hygieny ani technický způsob jejího provedení nejsou posudkově rozhodné. Nezáleží na tom, zda je celková hygiena prováděna u umyvadla žínkou vestoje či vsedě, ve sprše nebo ve vaně. Schopnost provést hygienu se hodnotí s využitím usnadňujících pomůcek, jako jsou madla, sedák ve sprše, protiskluzové podložky, prodloužené mycí houby, termostatické baterie, které umožní bezpečně regulovat teplotu vody a podobně.

24. Žalobce namítal, že hodnocení žalovaného u schopnosti zvládat všechny aktivity ZŽP tělesná hygiena je v rozporu se zjištěním skutkového stavu. Žalovaný sám v napadeném rozhodnutí uvádí, že u něho byla prokázána těžká distální polyneuropatie horních a dolních končetin podle EMG vyšetření z roku 2025 a že žalobce trpí těžkým postižením zraku a omezením citu a svalové síly končetin. Ovládání mobilu hlasem a gesty nelze považovat za dovednost a schopnost ovládání rukou při výkonu tělesné hygieny. Argument žalovaného je nepodložený a nepřesvědčivý. Žalovaný manipulativně zkracoval závěr sociálního šetření z 8. 11. 2023 a vytrhávat z něj jednotlivé pasáže. V záznamu ze sociálního šetření je přitom uvedeno, že matka musí žalobci pomoci při vstupu a výstupu ze sprchového koutu umístěného na vyvýšeném schodku a nastavit teplou vodu. Teprve potom se žalobce na sedačce sám umyje a osuší. Nedokáže se oholit a pečovat o nehty. Nepříléhavé je tvrzení žalovaného, že stříhání nehtů není každodenní činností. Za nehty se drží poměrně dost špíny a jejich čištění je nutno posuzovat při schopnosti mýt si jednotlivé části těla a dodržovat tělesnou hygienu. Dále se žalovaný nevypořádal náležitě s odvolací námitkou o neschopnosti řádného čištění zubů. Zubařka od roku 2024 (leden až prosinec, 1-4× měsíčně, každý měsíc) uvádí: „kompletní oprava chrupu, vytrhávání zbytku zubů (vliv cukrovky a nevhodné hygieny), nasazení korunek na přední zuby a částečná náhrada na zadní zuby, apel na asistenci při hygieně. Sám nedokáže zkontrolovat kvalitu očisty a odstranění plaku, obzvláště u kořenů zubů pod korunkami (používání jednosvazkového kartáčku a mezizubních). To vzhledem ke korunkám a zvýšené tvorbě plaku díky cukrovce přetrvává trvale.“ Čištění zubů je každodenní činností v rámci tělesné hygieny. Žalovaný nezjistil řádně skutkový stav a pominul klíčové důkazy, a to zprávy MDDr. M. z 30. 4. 2024 a 17. 12. 2024.
25. Soud shledal žalobní námitky jako důvodné.
26. Citace sociálního šetření a zpráv zubařky žalobcem odpovídají záznamu o sociálním šetření a zprávám ve správním spise.

27. Vadou řízení bylo to, že rozhodnutí žalovaného, resp. posudek posudkové komise z 3. 10. 2025 vycházely ze sociálního šetření z 8. 11. 2023 a argumentace tak byla částečně postavena na údajích téměř dva roky starých. Podle citovaných ustanovení zákona a judikatury je třeba vycházet z lékařských zpráv a skutkového stavu ke dni, ke kterému posudková komise shromáždila podklady posudku z 3. 10. 2025.
28. Pojem „přijatelný standard“ zahrnuje způsob zvládnutí ZŽP běžným, obvyklým a akceptovatelným způsobem a současně bez pomoci jiné osoby (§ 1 odst. 4 poslední věta vyhlášky). Dle instrukce je podstatné naplnění účelu ZŽP (čl. 5 bod 9). Posudková komise a žalovaný neposoudily přesvědčivě zvládnutí sporných ZŽP při žalobcově praktické slepotě a těžké neuropatii v prostředí obvyklém věku a postavení žalobce.
29. Žalobce je mladý muž a není umístěn v pobytovém zařízení – srov. instrukci čl. 2 bod 2, podle kterého „za přirozené sociální prostředí lze pro účely posuzování stupně závislosti fyzické osoby považovat též pobytová zařízení služeb sociální péče“. Naopak, u mladého muže, který nežije v pobytovém zařízení, je na místě za jeho přirozené sociální prostředí považovat i jiná místa než byt, ve kterém žije.
30. Pro naplnění neurčitého právního pojmu „přirozené sociální prostředí“ je třeba vycházet i z judikatury. Dle judikatury NSS „obvyklost“ prostředí a situace je tedy třeba posuzovat ve srovnání se zdravými jedinci stejného věku (např. rozsudek NSS č. j. 9 Ads 165/2014-65). Přirozené sociální prostředí je prostředí, kde osoba žije a realizuje své běžné sociální aktivity, nejen domov – viz rozsudek NSS č. j. 8 Ads 271/2018-34, podle kterého „svět zdravých mladistvých a jejich běžné sociální aktivity nejsou vymezeny jenom pohybem po místě bydliště a školy, natož aby se omezovaly na schopnost trefit do své třídy a poznat rodiče a vyučující.“
31. Žalobce doložil úřadu práce zprávu zubařky ze 17. 12. 2024. Z ní soud zjistil, že žalobce trpí „akutní gingivitidou (pozn. soudu: zánět dásní) s krvácením na podnět a výskytem zubního plaku! Doporučeno čištění sólo kartáčkem – přechod dásen – zub“. Byla fixována korunka a upravena snímatelná protéza. Zubařka doporučila vzhledem k diagnóze diabetes mellitus I. typu s pokročilými očními komplikacemi asistenci při vykonávání domácí dentální hygieny a poučila žalobce, že kvůli nevyhovující dentální hygieně je vysoké riziko sekundárních kazů pod korunkami.
32. Žalovaný se s těmito námitkami nevypořádal. Podle § 1 odst. 3 písm. b) vyhlášky je žalovaný povinen hodnotit smyslová postižení, včetně praktické slepoty. Podle § 2 věty první vyhlášky je součástí zvládnutí ZŽP kontrola správnosti jejího zvládnutí. V napadeném rozhodnutí chybí vysvětlení, jak má žalobce provést v přijatelném standardu kontrolu očisty po výkonu fyziologické potřeby při praktické ztrátě zraku a při necitlivosti (neuropatii) obou rukou. Je na místě dodat, že pokud žalobce namítal ve správním řízení, že s ohledem na svá onemocnění (necitlivost, nerovnováha a svalová slabost atd.) nedokáže také usednout správně na toaletu a vykonal potřebu mimo ni, bere se v úvahu také usednutí na toaletu (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Ostravě č. j. 17 Ad 8/2025-54, bod 29, nebo rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci sp. zn. 72 Ad 48/2024, bod 73, podle kterého je namístě vzít v úvahu mobilitu žalobce nejen při posouzení ZŽP mobilita, ale i při posouzení dalších ZŽP, kde je podstatou jejich zvládnutí určitá schopnost pohybu, jak uvedl i žalovaný ve věci sp. zn. 72 Ad 2/2025, bod 9 rozsudku).

33. Je na místě srovnat náročnost sporných aktivit ZŽP výkon fyziologické potřeby a přihlédnout k tomu, že výkon fyziologické potřeby je každodenní činností (§ 1 odst. 4 vyhlášky, instrukce čl. 5, bod 2 a při srovnání náročnosti aktivit str. 12 instrukce).
34. Je třeba vzít v úvahu, že každodenní pomocí se rozumí aktivní spoluúčast pečující osoby při dosahování nějakého cíle nebo odvracení či odstraňování nežádoucích následků (viz instrukce, str. 6, body 10 a 11).
35. Je třeba rovněž přihlédnout ke kombinaci postižení a posuzovat zvládání ZŽP v důsledku funkčních dopadů všech onemocnění (čl. 2 bod 3 instrukce).
36. Soud uzavřel k ZŽP výkon fyziologické potřeby, že napadené rozhodnutí a posudek posudkové komise nevysvětlily dostatečně dopad všech onemocnění žalobce na zvládání této ZŽP, jak je diagnostikovali a popsali odborní lékaři a psycholog.
37. Správní orgány ani soud nemají medicínské znalosti a kompetence k tomu, aby hodnotily zdravotní stav a stupeň závislosti žadatele o příspěvek na péči jiné osoby. Proto je ve věcech příspěvku na péči klíčový důkaz posudek Institutu posuzování zdravotního stavu a v odvolacím řízení posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí. Tyto posudky mají splňovat podmínky úplnosti a přesvědčivosti, vnitřní bezrozpornosti a jednoznačnosti; mají reagovat na námitky žalobce, zohlednit sociální šetření a mají se vyjádřit ke zvládání jednotlivých aktivit sporných ZŽP stanovených vyhláškou.
38. Zvládání ZŽP zkoumá posudková komise v přijatelném standardu (tedy pouze v určitém základním rozsahu). Posudková komise nezkoumá, jestli je posuzovaná osoba schopna tyto své potřeby obstarávat ve stejné míře, jako v případě absence zdravotního postižení (rozsudek NSS č. j. 1 Ads 86/2014-40, bod 15). Posouzení zvládání základních životních potřeb není ani intuitivní, nýbrž vyplývá z objektivizovaných kritériích (rozsudky NSS č. j. 4 Ads 167/2015-27, bod 31, a č. j. 8 Ads 331/2018-37 bod 13).
39. Subjektivně tvrzené obtíže nemohou být samy o sobě podkladem pro závěr o neschopnosti zvládat určitou ZŽP (rozsudek NSS č. j. 22 Ads 179/2025-46, bod 12). Určující skutečností je zdravotní stav a rozsah schopnosti žalobce, tedy objektivně určená míra, v jaké je žalobce na cizí pomoc odkázaný a nikoliv rozsah, v jakém mu tato pomoc k dispozici (rozsudek NSS č. j. 2 Ads 80/2019-31, bod 27). Žadatel o příspěvek sice může subjektivně pociťovat či potřeb s některými základními životními potřebami pomoc jiné osoby, nicméně při posuzování zvládání ZŽP je podstatné medicínské posouzení (rozsudky NSS č. j. 8 Ads 104/2015-34, bod 18, č. j. 2 Ads 80/2019-31, bod 27 a č. j. 3 Ads 138/2024-31, bod 23).
40. Napadené rozhodnutí a posudky o závislosti přesvědčivě nevysvětlily, jestli žalobce zvládá alespoň v základním rozsahu ZŽP tělesná hygiena a výkon fyziologické potřeby, a to všechny aktivity dle vyhlášky (§ 2a vyhlášky).
41. Zjištěný skutkový stav a námitky, které žalobce vznesl v průběhu správního řízení a soudního řízení správního, vzbuzuje důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 správního řádu.
42. Podle § 2a vyhlášky pro závěr, že posuzovaná osoba je při zajištění některé ze ZŽP závislá na pomoci jiné fyzické osoby, postačuje, pokud posuzovaná osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat danou ZŽP vymezena v příloze č. 1 vyhlášky.
43. Soud dospěl k závěru, že správní orgány nezjistily skutkový stav podle § 3 a § 50 násl. správního řádu tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Správní orgány z podkladů

rozhodnutí nevyvodily skutkové a právní závěry v souladu se zákonem o sociálních službách, vyhláškou a se správním řádem, a řádně se s podklady rozhodnutí a rozpory mezi nimi nevypořádaly.

44. V odvolacím řízení je posudek PK MPSV stěžejním důkazem, a proto je třeba klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Posudek PK MPSV není úplný a přesvědčivý mimo jiné tehdy, pokud dostatečně neobjasní otázku doby vzniku, trvání či zániku závislosti na péči jiné fyzické osoby (obdobně lze aplikovat rozsudek NSS č. j. 3 Ads 6/2004 47, č. 404/2004 Sb. NSS, kde šlo o invalidní důchod). V právní větě rozsudku č. j. 6 Ads 25/2004-58, NSS vysvětlil, že: „Požadavek úplnosti a přesvědčivosti posudku Posudkové komise MPSV spočívá v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi (především pak s těmi, které namítá účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem), jakož i v tom, aby podaný posudek obsahoval náležité odůvodnění posudkového závěru tak, aby tento závěr byl přesvědčivý pro soud, který nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především“.
45. Jestliže v řízení o příspěvku na péči vzniknou pochybnosti o tom, zda je posuzovaná osoba schopná zvládat určité dílčí aktivity ZŽP, nepostačí pro zachování úplnosti, správnosti a přesvědčivosti posudku tyto pochybnosti rozptýlit paušálním tvrzením, že příslušnou ZŽP posuzovaná zvládá; naopak je nutné se detailně zabývat spornými dílčími aktivitami a doložit na zjištěném skutkovém stavu, zvládá-li je posuzovaná osoba v přijatelném standardu (rozsudek NSS č. j. 4 Ads 167/2015-27).
46. NSS v rozsudku č. j. 5 Ads 8/2023-25 apeloval na striktní výklad § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb., neboť v opačném případě by mohl být popřen úmysl zákonodárce prostřednictvím základních kritérií, která mají svůj předobraz ve zvládání všedních životních situací, zjistit stupeň soběstačnosti a samostatnosti posuzované osoby. Tomu odpovídá podle citovaného rozsudku NSS též historický výklad. Dle důvodové zprávy k zákonu o sociálních službách „[z] hlediska posuzování schopnosti zvládat jednotlivé úkony je stěžejní zásada, že **nepostačuje částečné zvládnutí úkonu**. Vzhledem k tomu, že za jeden úkon se v některých případech považuje více rovnocenných činností (např. oblékání, svlékání, obouvání, zouvání), již **nezvládnutí jedné z uvedených činností bude hodnoceno jako úkon, který není osoba schopna zvládnout**.“
47. Vzhledem k procesní situaci se soud nezabýval ostatními žalobními námitkami.
48. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení v souladu s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaný shora podaným právním výkladem podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán.
49. Soud v souladu s § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce žádné náklady řízení neuplatnil a neúspěšnému správnímu orgánu takové právo ve věcech sociální péče nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 23. dubna 2026

Martina Rýznarová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. A. V.